

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 4. An & qualis fides de necessitate Medii prærequiratur ad justificationem; item ad meritum aliosque actus supernaturales.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42634

v. g. ut agnoscatur modo debito tanquam existens & remunerator &c.

14 Q. 4. An & qualis fides de necessitate mediæ præquiratur ad justificationem; item ad meritum aliosque actus supernaturales. R. Quod dicemus de fide, valet cum proportione de spe, uti patebit ex seqq.

§. 1. Aliquam fidem præquiri ad justificationem, est certissimum, nam ad *Hebr.* 11. v. 6. dicitur, *sine fide autem impossibile est placere Deo*: ad *Galat.* 2. *ex operibus legis non justificatur omnis, sed per fidem*: Idem constat ex omnibus locis scripturæ, quibus significatur, quod fides disponat ad justitiam: hinc *Trident.* sess. 6. c. 7. loquens de fide, ait, *sine qua nulli unquam contigit justificatio*: similia habent *Conc. Araus. & Milev.* apud *Valent.* d. 1. q. 2. p. 1. In eum sensum dicit *S. August.* Serm. 38. de temp. *fides est humanæ salutis initium; sine hac nemo ad filiorum Dei consortium potest pervenire, quia sine ipsa nec in hoc seculo quisquam justificationis consequitur gratiam, nec in futuro vitam æternam possidebit.* Similiter loquuntur *SS. Irenæ. Basil. Ambr. Leo* apud *Valen.* p. 2.

15 §. 2. Non sufficit fides in voto, sed requiritur fides in re, uti patebit ex dicendis. *Nec obstat, quod sufficiat baptismus in voto, nam de baptismo scimus aliunde, cum scriptura dicat prov. 8. diligentes me diligo, &c.* ex quo colligunt *SS. PP.* ad salutem sufficere Votum baptismi inclusum in dilectione Dei, quando baptismus in re suscipi non potest: Similiter *Trident.* sess. 6. C. 4. expressè dicit, *sine lavacro regenerationis aut ejus voto fieri non posse primam justificationem, nihil autem simile legitur de voto fidei; & diversitatem colligit S. Bernard.* Epist. 77. ex verbis Christi

Christi *Marci* ultimo, qui crediderit & baptizatus fuerit, salvus erit, qui verò non crediderit, condemnabitur; ubi cùm statuta esset necessitas fidei & baptisimi, postea non dicitur, qui non fuerit baptizatus, condemnabitur, sed tantùm dicitur, qui non crediderit: & congruentias affert *Suar. D. 12. S. 2. à n. 10.* quarum præcipua est, quia contritio vel amor supernaturalis causat gratiam, ergo supplet causalitatem baptisimi: è contrà in homine nulla datur cognitio supernaturalis, quæ suppleat agnitionem certam & supernaturalem objectorum credendorum, Dei existentis & remuneratoris, unde patet respectu adulti majorem esse necessitatem fidei in se, quàm baptisimi in se.

§. 3. Non sufficit fides habitualis, idest, *so* mel habita & non retractata, sed requiritur vel formalis vel virtualis, uti postea dicitur: Per hoc autem distinguitur virtualis à formali, quòd formalis sit actus præsens fidei perceptibiliter tendens in objectum materiale propter formale, uti si advertenter dicam, credo Deum esse Trinum, quia Deus dixit, qui est infinitè sapiens & verax. Virtualis est, si quis aliquando habuerit explicitam fidem circa mysteria credenda, illamque adhuc ita retineat, ut permaneat in aliquo saltem suo effectu. Rem explicat *S. Th. de charit. q. un. a. 11. ad 2.* exemplo medici, qui colligit herbas ad faciendam potionem, licet de sanitate, ad quam colligit, fortè non cogitet, aut non advertat se cogitare: & *1. 2. q. 1. a. 6. ad 3.* exemplo itinerantis, qui pergit, quòd tendit, licet de eo loco non semper expressè cogitet: idem explicat *Carden. d. 15. à n. 32.* in exemplo *spei*

spei, nam agricola arat, seminat, occat, non ideo semper expressè memor fructuum, ob quos habendos ista facit, nihilominus cum aliquando habuerit spem illam, & ex ea motus fuerit ad colendum agrum, quamvis postea, quando ista facit, non amplius ita cogitet de hac spe, tamen habet illam virtualiter, alioquin non faceret ista; in hoc autem consistit illa virtualis spes, quòd illa seminatio sit effectus imperatus & causatus ab illa spe fructuum, unde spes illa dicitur virtualiter permanere in effectum illo, nempe in seminatione: Idem explicat *Carden. D. 16. n. 54.* exemplo philosophi, qui tenet conclusionem, quam didicit, licet actu expressè non recordetur fundamenti, propter quod ad illam est inductus. Manet autem controversum, quid reipsa sit talis virtualis fides: aliqui dicunt esse effectum à fide actuali causatum, distinctum ab omni actu fidei in se, & permanentem in serie actionum à fide illa præterita trahentium originem: alii probabilius dicunt esse aliquem fidei actum, sed tenuem & imperceptibilem, quales actus certum est nos sæpe habere, nam qui ex usu facillimè ludic Cytharâ, habet actus imperceptibiles & regulas in mente, quibus lusus ille dirigitur; item qui expeditè loquitur latinè, dirigitur actu regulis, quas olim didicit, licet nunc ad eas expressè non attendat, nec advertat vel percipiat se illas in mente sua habere: & in hac sententia fides actualis dividitur in formalem & virtualem, sicque omnis fides virtualis est reipsa actualis, cum sit actus fidei, qui quia non est ita perceptibilis, & sequitur ad alium priorem magis expressum & perceptibilem, dicitur tantum virtualis, seu in virtute permanens.

§. 4. Certum est ad justificationem hominis, 17
 qui vel nunquam habuit actum fidei, vel fidem
 amisit per peccatum oppositum, prærequiri a-
 ctualem fidem, uti latè ex scriptura PP. & ratio-
 ne demonstrat *Carden. d. 15. c. 2. & d. 16. c. 5. &*
6. talis enim homo nullam habet fidem, nequi-
 dem habitualiter, cum eam vel nunquam ha-
 buerit, vel abjecerit, sine fide autem impossi-
 bile est placere Deo vel ad Deum accedere.

§. 5. Non tantum ad primam justificationem 18
 in baptismo, sed etiam ad quamvis aliam justifi-
 cationem in Sacramento pœnitentiæ vel vi con-
 tritionis obtinendam prærequiritur fides saltem
 virtualis secundum dicenda n. 25. Ita docent
Trident. Sess. 6. c. 6. & 7. ubi postquam explicasset
 necessitatem fidei ad primam justificationem, c.
 8. explicans in genere, quomodo impius per fi-
 dem dicatur justificari, dicit ideo esse, quia fides
 est *humane salutis initium, fundamentum & radix*
omnis justificationis, sine qua impossibile est placere
Deo & ad filiorum ejus consortium pervenire.

Catech. Rom. de Sacram. pœn. c. 1. n. 3. in eo,
quem pœnitet, fides pœnitentiam antecedit necesse est :
 & subdit docens quibus viis ad virtutem pœni-
 tentiæ perveniatur, *primùm itaque Dei misericordia*
nos prævenit, &c. deinde hoc lumine illustrati, per fi-
dem ad Deum animo tendimus &c.

S. Ambr. de pœn. l. 1. c. 1. nemo enim potest bene
agere pœnitentiam, nisi qui speraverit indulgentiam :
 certum autem est fidem prærequiri ante spem,
 uti postea dicitur.

S. Th. in 4. d. 14. q. 1. a. 2. ad q. 2. motum pœ-
nitentiæ præcedit motus fidei, quia accedentem ad De-
um oportet credere, ad Hebr. 11. & iterum motus spei

conjunctus motui timoris , per quem fit aestimatio de
possibilitate veniæ consequendæ.

Clerus Gallicanus in Gener. Conventu in Pala-
tio San-Germano anno 1700. die 4. Sept. in de-
claratione de dilectione Dei in Sacram. pœn. ne
quis putet in utroque Sacramento (baptismi & pœ-
nitentiæ) securum se esse , si præter fidei & spei actus
non incipiat diligere Deum tanquam omnis justitiæ
fontem.

Suarez de gratia l. 8. c. 15. n. 1. Supponimus pri-
mam dispositionem ad justitiam esse actum fidei. N. 3.
Dicendum est illam fidem , quæ est justitiæ fundamen-
tum , esse fidem intellectûs , idest , assensum firmum in
revelatione divina fundatum. N. 7. Dicendum est hanc
fidem intellectûs esse primam dispositionem ad justitiam.
C. 18. n. 2. certum est præter fidem necessarium esse ac-
tum spei , ut impius ad suam justificationem dispona-
tur. Rationem dat n. 3. quia justificatio & indulgen-
tia peccatorum non est humanum opus , quod viribus ho-
minis fieri aut comparari possit , sed à Deo est expectan-
dum juxta promissa ipsius , ergo non potest convenienter
conari ad remissionem peccatorum obtinendam , nisi
firmiter speret illam esse obtenturum &c. C. 19. n. 6.
dico ergo neminem posse moveri ad agendam etiam im-
perfectam pœnitentiam & cum Sacramento sufficien-
tem , nisi prius de venia obtinenda cogitet & illam spe-
ret.

Vasquez in 3. p. q. 85. a. 5. d. 2. n. 14. loquens
de virtute pœnitentiæ , semper incipit à fide & spe ,
respicitque Christi merita , quibus credit & sperat hanc
faciendam esse compensationem peccati.

Ruiz de provid. d. 19. l. 3. n. 6. fides est initium
totius dispositionis ad justificationem. Probat n. 8.
quoniam ante fidem nihil supernaturale reperiri potest
nisi

nisi gratia vocans & excitans ad fidem, & quidquid naturale reperitur, nihil valet, ut ad justificationem disponat. D. 24. s. 2. n. 6. quælibet pœnitentia utilis, sive inchoata sive perfecta, supponit fidem supernaturalem. N. 10. ex supernaturali fide procedere debent quæcumque opera misericordiæ, ut peccatoribus obtinere valeant gratiam & remissionem mortalium peccatorum. N. 17. Opera misericordiæ utilia ad justificationem sunt per se indigentia supernaturali auxilio & per se supponunt fidem. S. 3. n. 9. loquens de Cornelio centurione, latrone, Zachæo &c. divinâ gratiâ præveniente & adjuvante conceperunt prius fidem, deinde verò virtute gratiæ atque fidei orabant, donabant elemosynas & cætera opera pietatis exercebant, quæ nihil valerent ad justificationem, nisi procederent ex illa radice.

Turrianus de gratia opusc. 4. d. 2. d. 1. communis sensus est ad justificationem esse necessarium actum fidei, & non sufficere solam legis notitiam, ut probavi 2. 2. tom. 1. d. 25. & docuit S. Th. 1. 2. q. 113. a. 4. ad 2. An verò iste actus sit necessarius necessitate mediæ vel præcepti, explicari in ea disp. dub. 2. ubi probavi esse necessarium aliquem actum fidei necessitate mediæ, si justificandus est adultus. Disp. 3. d. 1. certum est actum spei esse necessarium ad justificationem, uti definit Trid. Sess. 6. c. 6. & ratio est, quia qui considerat sua peccata & credit esse digna pœnâ, nisi speraret divinam misericordiam, non moveretur ad justificationem, ut bene explicuit P. Vasquez 1. 2. d. 210. c. 2. In 2. 2. tom. 1. d. 41. d. 5. quod verò fides dicitur initium omnis justificationis, de omni justificatione adultorum intelligendum est: cujus rationem dat n. 8. quia spes non posset esse firma & certa, nisi cognitionem aliquam, certam supponat, non est autem certa cognitio naturalis ordinis,

ut requiritur ad spem supernaturalem, ad quam tamen idonea est fides, & eadem ratione probatur fidem esse priorem ordine generationis aliis virtutibus supernaturalibus. Lugo d. 12. n. 44. sequitur esse obligationem eliciendi fidei actum, quando homo vult se ad justificationem in Sacramento comparandam preparare, quia debet praemittere detestationem absolutam & efficacem suorum peccatorum, ad quam debet praecedere actus fidei. Castrop. tr. 4. d. 1. p. 10. §. 8. n. 3. Ratio, quare hic actus fidei necessarius sit ad justificationem, est, quod nemini adulto & ratione utenti contigit justificatio, nisi justificationem speret & de peccatis doleat &c.

Dicastillo de poen. d. 6. n. 17. poenitentia utilis ad justificationem debet esse fundata in fide, nec enim est vera poenitentia, id est, verè disponens ad justificationem, nisi quæ fundatur in fide, & quæ ex fide procedit, juxta Auctorem, qui habetur apud Aug. de vera & falsa poen. c. 2., nam actus, qui ex fonte fidei non procedit, non potest placere Deo ad supernaturalem finem justificationis, ut docet verus Aug. l. 4. contra Julianum c. 18. in fine, & in simili S. Leo serm. 7. de jejunio, nulla autem ratio est, ob quam poenitentia, quæ disponit ad justificationem, fundari debeat in fide & ex fide procedere, nisi quia effici debeat ex aliquo motivo supernaturali transcendente limites rationis naturalis, ex quo motivo voluntas operari non potest nisi per fidem.

Esparza de poenit. q. 80. a. 2. certum est actum poenitentiae non esse primum tempore, quia necessarii illum praecedunt actus fidei & spei, ex quibus dependet.

Hiquæus ad Scotum in 4. d. 14. q. 2. n. 110. nullus movetur ad poenitentiam, nisi ex regula fidei & dilectione, neque ad poenitentiam inclinatur voluntas, nisi

nisi ex fiducia divinæ misericordiæ & remissionis peccati.

Elizalde in doct. morum l. 7. q. 9. §. 2. in fine; ergo sine hac fide nullus justificatur peccator. Q. 11. §. 8. loquens de fide ait, sine qua nulla est possibilis vera penitentia & justificatio.

Maurus de justif. q. 81. n. 24. non possumus efficaciter & absolute nos velle dare Deo ut amicos perpetuos, nisi ex fide, quâ credamus Deum offerre ac promittere suam amicitiam, adeoque remissionem peccati.

Rhodes d. 2. q. 3. l. 4. §. 1. Dico 1. Fidem supernaturalem & propriam ita esse necessariam necessitate mediæ ad justificationem & salutem, ut sine aliquo interno eius actu nemo iustificari unquam aut salvari possit.

Herinx D. 7. n. 77. per accidens obligatur quis ad actum fidei eliciendum, dum instar præceptum, quod sine fide impleri non potest, puta dilectionis, contritionis vel attritionis, qui actus sine directione actuali fidei elici non possunt.

Todtfeller q. 57. §. 4. Radix omnis iustificationis est fides. Platelius de Sacram. n. 727. loquens de Sacramento penitentia, sine actibus fidei & spei stare nequit hoc Sacramentum, eò quòd sine illis haberi non possit supernaturalitas & efficacia doloris ac propositi ad huius Sacramenti substantiam essentialiter requisita.

Stozl. 1. p. 2. n. 19. ad veram contritionem, prout præscindit à perfecta & imperfecta, necessario præsupponuntur actus fidei & spei de venia peccatorum per merita Christi à Deo obtinenda.

Gormaz de pæn. p. 1. n. 343. actus fidei & spei sunt dispositiones à Deo destinatae in hac providentia pro

adulti iustificatione in quocumque casu. Eadem repetit p. 2. n. 300.

Gobat in Exp. t. 7. n. 621. loquens de pœnitente moribundo, potuere adesse supernaturales actus sp̄ei, dilectionis, contritionis, fundati in ea fide.

Taberna p. 1. tr. 5. c. 2. aliqua fides actualis necessaria est necessitate mediæ ad iustitiam recuperandam.

Illung de Sacram. in genere, n. 49. dispositio ad suscipienda Sacramenta mortuorum cum effectu gratiæ ab ipsis causandæ, in adultis necessaria, sunt actus fidei, sp̄ei, propositi &c. ita communis & certa Theologorum sententia: probatur ex Trid. Sess. 6. c. 6. ubi enumeratis actus pro dispositione ad baptismum expressè requirit; & Sess. 14. c. 4. ubi eosdem actus exigat ad Sacramentum pœnitentiæ, utrobique allegans testimonia scripturæ. Non est operæ pretium plures referre, nullum enim puto esse, qui in re dissentiat.

Ratio jam sæpe insinuata est, quia ut dolor sufficiat ad pœnitentiam, & consequenter ad iustificationem, debet esse supernaturalis, uti certum est, & probabitur l. 6. t. 4. c. 1. ad dub. 2. non erit autem supernaturalis, nisi præcedat fides & spes, uti habent Auctores citati, & Conf. nam dolor, qui ad iustificationem requiritur, est vel contritio vel attritio, sed ad utramque prærequiruntur fides & spes: in primis ad contritionem, nam fides & spes, inquit S. Th. 1. 2. q. 65. a. 5. ad 2. secundum propriam rationem præsupponuntur ad charitatem, & consequenter ad contritionem, ideoque etiam Suar. de gr. l. 1. c. 35. n. 24. docet amorem supernaturalem indigere per fidem & spem proprio principio supernaturali physicè adjuvante potentiam: neque fieri potest
mora-

moraliter, ut voluntas in hac natura corrupta immediatè assurgat ad perfectum amorem, qualis est contritio, nisi priùs erigatur per spem supernaturalem, uti rectè *S. Th.* suprà *O. Suar.* de gr. l. 8. c. 19. n. 6. *Lugo* d. 12. n. 110. *Palau.* de pœn. n. 101. *Maurus* de justif. q. 81. n. 24. spes autem, uti & charitas, ratione suâ supponit fidem, quæ certò & proportionatè proponat objecta supernaturaliter speranda & amanda, uti de spe ostendunt *Con. d.* 14. n. 107. & *Esq.* q. 32. de utraque autem habet *S. Th.* 2. 2. q. 4. a. 7. naturalis cognitio non potest attingere ad Deum, secundum quod est objectum beatitudinis, prout tendit in ipsum spes & charitas. Deinde actus fidei & spei etiam prærequiruntur ad attritionem, uti expresse *Maurus* q. 243. n. 29. nam attritio, ordinariè saltem prout elicitur à rudioribus, est, aut fundatur in spe præmii, aut in metu pœnæ, qui etiam ad spem pertinet: & universaliter de omni attritione, etiam de illa, quæ concipitur ex consideratione turpitudinis peccati, dicit *Trident.* sess. 14. c. 4. posse esse supernaturalem & disporre ad gratiam in Sacramento, si sit cum spe veniæ, spes autem supponit fidem, uti dictum est, ergo.

§. 6. Ad attritionem supernaturalem, prout ordinariè elicitur ex spe præmii vel ex metu pœnæ, necessarium est, ut priùs per fidem supernaturalem cognoscamus hæc objecta, 1. Deum esse, à quo speratur præmium vel timetur pœna. 2. Deum esse remuneratorem bonorum per præmia, & punitorem malorum per pœnas: & hæc duo constant ex *Apost.* ad *Hebr.* 11. v. 6. & ex dictis n. 18. 3. Animam nostram esse immortalem, uti habent

Suar. hîc d. 12. f. 3. n. 19. *Con.* n. 122. *Lugo* n. 125. anima enim nostra est, cui pro altera vita debet sperari præmium vel timeri pœna. 4. *Gratiam Dei esse necessariam ad salutem*, uti rectè *Con.* n. 123. nam speratur, adeoque credi debet remuneratio supernaturalis, uti rectè *Suar.* n. 8. & 11. *Con.* n. 106. aliique apud *Lugo* n. 127. q. n. 131. consentit: hinc etiam *Gran.* tr. 10. d. 2. n. 4. ad justificationem requirit fidem Dei ut Auctoris supernaturalis, quod etiam volunt *Cajet.* & *Canus* apud *Lugo* n. 123. Et ratio ulterior est, quia voluntas non posset erigi ad spem veniæ & salutis firmam super omnia, nisi præiret certa cognitio gratiarum ex meritis Christi, sine quibus nihil possumus conducens ad salutem, uti rectè *Con.* & in re consentit *Suar.* n. 19. ideoque etiam *Trid.* sess. 6. c. 6. dicit impium credere se justificari per gratiam & redemptionem, quæ est in Christo: consequenter, 5. Credere debet Christum, sive, per fidem cognoscere aliquam è SS. Trinitate personam esse pro nobis factam hominem, quod vult *S. Th.* 3. p. q. 70. a. 4. O. dicens usque adeo in Circumcisione datam esse gratiam ex virtute fidei passionis Christi; & q. 85. a. 3. ad 4. dicit pœnitentiam esse cum fide passionis Christi: similiter *Bellarmin.* de pœn. l. 1. c. 2. dicit justificationē fieri cum fide meritorum Christi: *Vasq.* supra ait, *fides illa semper respicit Christi merita, quibus credit & sperat*: *Con.* n. 163. requirit fidem Christi ut Salvatoris: *Stoz* relatus n. 18. requirit fidem & spem de venia peccatorum per merita Christi: *Sasbout* hom. in Dominic. 2. quadrag. pag. 150. ait, quosdam semper accuratissime confiteri, & tamen nunquam ad confessionis fru-

fructum pertingere, quia, quod precipuum est, negligunt, nimirum fidem in Christum, quam diximus complecti & certam persuasionem de misericordia Salvatoris & fiduciam de impetranda misericordia. Putat tamen *Suar.* f. 4. n. 11. per solam fidem Dei ut remuneratoris supernaturalis posse sufficienter dari justificationem cum ignorantia invincibili Christi; quod verum est spectatâ naturâ rei, quid autem Deus circa hoc statuerit, est incertum, nam sicuti voluit Christum esse unicum Justificatorem, ita pro illius gloria potuit fidem de illo prærequirere ad justificationem, & re ipsa præquisivisse docent Auctores citati. 6. Per eandem fidem cognosci debet objectum spei materiale & formale, scilicet promissa esse illa præmia, quæ speramus à Deo fidelissimo & potentissimo servare sua promissa; item intentatas esse pœnas illas, quas timemus à Deo justissimo vindicare.

Ratio horum omnium est, quia nisi ista omnia certò & proportionatè cognoscantur, voluntas non poterit erigi ad spem firmam vel ad metum efficacem & supernaturalem, consequenter nec ad attritionem supernaturalem ex tali spe vel metu, seclusâ autem fide supernaturali non potest dari cognitio illorum certa & proportionata, idest, supernaturalis, ergo. Et quod de ista attritione dictum est, applicandum est cum proportionem cuicumque dolori supernaturali ad justificationem requisito, ad quem necesse erit per fidem proponi illius ipsius doloris objecta: estque valde probabile, quòd voluntas in hac infirmitate naturæ corruptæ vix unquam immediatè emoveatur ad contritionem vel dolorem sufficientem, quin debeat excitari prius vel ju-

vari per spem præmii aut metum pœnæ , atque ita ad omnem dolorem , qui supernaturalis fit & sufficiat cum Sacramento , prærequiretur cognitio istorum objectorum per fidem , ad quam sequatur dicta spes vel metus.

20 §. 7. An , & quorum objectorum fides explicita requiratur ad justificationem , non potest ita facilè definiri : *Malder. & Bonac. in Decal. d. 3. q. 2. p. 2. n. 9.* putarunt sufficere implicitam, quæ simul habetur cum actu doloris, sed non explicant, quid intelligant per fidem implicitam, nam in primis ex hæcenus dictis constat requiri fidem explicitam saltem de Deo existente & remuneratore, hinc *Ovied. controv. 7. n. 33.* ait, *in omni statu necessaria est fides explicita Dei, non solum ut existens sed etiam ut remuneratoris*; pro qua conclus. citat *Suar. Turr. Con. Gran. Tann. G. Hurt., Carden. d. 41. n. 11.* ait, *constat fidem explicitam Dei ut remuneratoris retributione æternâ, esse medium simpliciter necessarium ad justificationem*: infert, ergo qui ignorat, etiam invincibiliter, non est capax absolutionis: *Platelius n. 226.* licet credens Deum esse summè bonum, absolutè & physicè possit elicere actum supernaturalem amoris Dei super omnia, quamvis nesciat ipsum esse remuneratorem, atque ita justificari sine fide explicita Dei ut remuneratoris, id tamen non potest ex hypothesi præsentis providentiæ, quæ Deus statuit non dare auxilia ad actum proximè iustificativum, nisi mediante fide de Deo remuneratore: addit, moraliter fieri non posse in natura corrupta, ut sine spe eliciatur amor Dei, nulla autem potest esse spes, sine aliqua fide explicita Dei, ut remuneratoris. Deinde, si requiratur fides implicita, uti *Malder. & Bonac.* requirunt, hæc non potest

potest esse, nisi adsit aliqua explicita, in qua de aliis objectis habeatur implicita, uti qui explicitè credit, quidquid Deus dixit, credit implicitè omnia revelata, cum autem reliqua objecta fidei etiam occurrere debeant homini justificando, facilè aderit explicita, saltem virtualis, etiam aliorum objectorum.

Arriaga dicit sufficere saltem fidem implicitam de necessitate gratiæ, quam *Lugo* dicit sufficienter haberi per hoc, quod credat Deum esse supremum remuneratorem, à quo per gratiam ejus speremus salutem æternam: *Grat.* suprà dicit requiri fidem explicitam Dei ut Auctoris supernaturalis, quòd nempe sit bonum quoddam supremum, à quo provenire nobis debent beatitudo supernaturalis, remissio peccatorum & dona ad beatitudinem obtinendam necessaria: *Con. n. 123.* ait, *debet explicitè credere se non posse survivere à miseris erui, & æterna illa præmia consequi: Suar. f. 3. n. 19.* dicit requiri sufficientem fidem explicitam de necessitate gratiæ, quam tamen fidem dicit satis haberi per hoc, quòd credat in Deum ut justificatorem, nec requiri diversos de his conceptus: Addit, fidem de hoc ita explicitam, ut per distinctos conceptus habeatur, dici posse per se & regulariter, vel, ut alii loquuntur, in voto necessariam, non tamen semper in re & actualiter.

Bernal de Sacram. d. 2. n. 79. putat fidem expressam SS. Trinitatis pro lege veteri & nova fuisse ac esse necessariam; *Ovied. p. 3.* probat omnes etiam in lege veteri indignasse justificatione per fidem in Christum: *Maurus n. 11.* requisivit explicitam Christi ut mediatoris; reliqui cum S.

Th.

Th. 2. 2. q. 2. a. 7. ad 3. communiter dicunt tum suffecisse implicitam : nunc autem in lege nova post promulgatum sufficienter evāgelium requirunt explicitam de Incarnatione & Trinitate *S. Th. a. 7. & 8.* Thomistæ communiū cum *Gonet d. 6. n. 67.* & alii gravissimi Auctores cum *Mauro à n. 45. Carden. n. 3. Mendo in stat. d. 1. q. 1.* & licet alii multi, etiam fortè probabilius, id negent, tamen ubi agitur de valore Sacramenti, sententia tutior est sequenda : & præscindendo ab hoc, certum videtur ex dictis, quòd requiratur talis fides, quæ sit, non qualiscumque cognitio illorum objectorum n. 19. relatorum, sed sufficiat ad emovendam voluntatem, ut actualiter erigatur ad spem firmam veniæ peccatorum & remunerationis à Deo obtinendæ : atque hoc volunt AA cum *Lugo à n. 123.* quando ad justificationem requirunt fidem de illis objectis explicitam.

21 §. 8. Etiam ad omnem actum bonum, sive de condigno sive de congruo meritorium præmii supernaturalis, prærequiritur fides : ita docent Concilia, SS. PP. & Auctores communissime.

Conc. Arausic. II. cap. ult. confitemur, quòd in omni opere bono nos non incipimus, sed ipse nullis nostris præcedentibus meritis prius fidem inspirat. PP. Concilii Milev. in Epist. ad Innoc. quæ apud August. est 95. dicunt, quòd gratia præveniens, ad omnem effectum supernaturalem necessaria, pertineat ad fidem : Trident. sess. 6. c. 7. vocat fidem initium salutis, per quod innuere videtur esse initium omnis actus ad salutem conducen-
tis.

S. Au-

S. August. de civit. l. 15. c. 20. *non est opus bonum, nisi quod procedit ex fide summi Dei.*
S. Ambr. l. 6. in Lucam c. 7. *misericordiae præfertur fides, quia misericordia tunc habet meritum, si fide præcedente conferatur.* *S. Gregor.* hom. 19. in Ezech. *non virtutibus venit ad fidem, sed per fidem pertingitur ad virtutes.* *S. Leo* l. 7. in quadrag. *quod non ex fidei procedit fonte, ad premia aeterna non pervenit.* *S. Prosper* l. 1. de vocat. gent. c. 24. *dicit fidem nullis præcedentibus meritis tribui, sed ad hoc donari, ut principium possit esse meritorum.* Similia plura habent etiam alii PP. apud *Lugo* l. 2.

Suar. de gratia l. 1. c. 35. n. 24. *docet amorem supernaturalem (idem est de actibus aliarum virtutum) per fidem & spem indigere proprio principio supernaturali physicè adjuvante potentiam ad illum eliciendum: L. 8. c. 15. n. 7. omnis bona operatio ab intellectu inchoari debet.* *Ruiz* de provid. d. 19. f. 3. n. 9. *fides est totius impetrationis initium: S. 4. n. 2. fides est initium meriti: hinc S. 5. in ipsis infidelibus requirit aliquam fidem inchoatam & imperfectam, quâ præeunte possint aliquid supernaturale velle circa fidem ipsam consequendam. D. 24. f. 1. n. 18. Oratio, nisi supernaturalem fidem supponat, nihil valet ad impetrandum. Lugo n. 46. omnia merita debent procedere ex fide, ut probant testimonia PP. adducta, qui videntur hoc ipsum sumpsisse ex modo loquendi sacre scriptura.*

Est.

Ess. de pœn. q. 89. ad 4. actus fidei & spei sunt prerequisites ad actus reliquarum omnium virtutum. Platelius n. 223. ad omnem actum meritorium prerequisite fides stricta, & quidem supernaturalis, ut rectè Lugo & alii communissimè contra Vasquez volentem ad meritum de congruo sufficere cogitationem congruam ordinis naturalis, datam tamen ex meritis Christi. Hainoldus n. 396. dicendum cum cæteris Theologis ad omne opus meritorium supernaturale procedere donum fidei strictè sumptæ. Rhodes supra, ante fidem nullum omnino esse potest opus, etiam congruè, meritorium vel justificationis vel ipsius fidei: rationem jam dederat antè, his verbis, ad 3. R. non posse in nobis dari adhuc in via cognitionem ullam supernaturalem, quæ vel non sit dependens à fide, vel moraliter non faciat unum cum fide, idque constare omnino ex Conciliis & Scripturis. Terillus in Reg. morum q. 64. n. 75. quod autem dicitur gratiam non deesse, quæ bona opera evadant supernaturalia, admitti non debet nisi cum limitatione, scilicet quando opera illa per veram fidem supernaturalem regulantur, quia ordo gratiæ hoc postulat, ut bona opera supernaturalia per fidem supernaturalem regulentur. Carden. d. 16. n. 41. est vera sententia, quæ docet sine fide stricta neminem fidelem posse elicere actus supernaturales, antequam perveniat ad fidem strictam: N. 53. veram censeo sententiam Cardinalis de Lugo relati, quæ docet nullum opus meritorium vite æter-

nec fieri, nisi procedat ex dictamine fidei supernaturalis. Sporer in Dec. tr. 2. c. 2. n. 21. quodcumque homo tenetur exercere actum supernaturalem, v. g. spei, charitatis, Religionis &c. etiam tenetur habere actualem fidem. Fagnanus in Cap. firmiter de Sum. Trin. n. 16. actus virtutum dependet ab actu fidei, quæ intentionem dirigit. Plures AA. adducentur n. 22.

Ratio est, quia ad omnem actum supernaturalem, quo mereamur à Deo præmium supernaturale, prærequiritur cognitio, quæ certò cognoscatur Deus & finis supernaturalis, debetque cognitio illa esse supernaturalis, nam ex parte intellectus præcedere debet actus proportionatus, & qualis oportet ad salutem, qui dirigat voluntatem ad actum supernaturalem virtutum, uti fusè probat Oviedo de gratia controv. 6. p. 4. sed non potest assignari actus, nisi fidei, aut saltem fundatus in fide, per quam solam potest certò cognosci finis supernaturalis, ergo.

§. 9. An ejusmodi fides prærequiratur ad actum supernaturalem spei, doloris vel alterius virtutis, ex natura rei, an tantum ex ordinatione Dei in hac providentia, manet incertum: prærequiri ex sola ordinatione Dei tenent Ripalda d. 17. n. 205. G. Hurt. Oviedo hic controv. 7. n. 33. Con. d. 14. n. 108. Platel. n. 226. Herinx d. 7. n. 39. Rhod. supra §. 2. nec dissentit Carden. d. 16. c. 4. E contra Lugo s. 5. Palav. aliique cum Turr. in select. p. 1. d. 18. dub. 1. & 2. dicunt prærequiri ex natura rei; sed hoc nihil facit ad præxim, cum omnes fateantur prærequiri de necessitate medii, uti rectè Carden. supra.

§. 10. Fides, quam hæctenus requisivimus, ²³ debet

debet esse strictè dicta, secundùm explicationem datam n. 8. & colligitur ex prop. 23. ibidem relata. Hoc ipsum expressè tenent *Suar.* & *Rhod.* n. 18. relati, item *Platel.* *Haun.* *Carden.* relati n. 21. sequitur *Maurus* q. 141. n. 23. aliique communissimè: oppositum quidem tenuerat *Ripald.* de ente supern. d. 20. f. 21. & seqq. iterumque d. 63. putans sufficere fidem latè dictam, sed gravissimè oppugnatus à *Lugo* f. 1. licèt postea iterum scribens de fide d. 17. f. 10. & seqq. conatus sit se tueri, tamen n. 204. absolutè decernit fidem strictam esse necessariam ad justificationem; ideoque etiam *Oviedo* controv. 7. n. 13. postquam dixisset certum esse apud omnes Theologos, quòd actus fidei prærequiratur ad justificationem per baptismum, & ad gratiam post baptismum amissam iterum recuperandam, n. 22. subdit, se nunquam ausurum testimonia, quibus ita clarè & expressè fides ad salutem exposcitur à *Paulo* & *Trident.* exponere de fide latè dicta: & quod dicitur de necessitate fidei strictæ ad justificationem, valet de necessitate ad omnem actum supernaturalem, uti signanter notant AA. n. 21. relati.

Rationem dat *Platel.* n. 222. ubi loquens de illa sententia *Ripaldæ*, ait, ne eam sequar, facium, 1. communissimus cæterorum DD. sensus in contrarium. 2. Scripturæ & Patres cum Conciliis absolute requirunt fidem simpliciter, quo nomine venit fides stricta. 3. Præcipue *Apostolus* ad *Hebr.* 11. & alibi, de hac satis apertè loquens: dicit enim fidem illam esse necessariam, quam ibidem dixerat esse sperandarum substantiam rerum, argumentum non apparentium; Item ad *Rom.* 10. dicit unumquemque

quæque per talem invocationem nominis Domini salvum fieri, ad quam requiritur credidisse, & ad quod credere requiritur audivisse & prædicatum esse, hæc autem omnia sonant fidem strictam, ergo. Similiter *Concilia & PP.* loquuntur de illa fide, per quam intellectus captivatur in obsequium Dei; sic *Trident.* expressè dicit de illa fide, quæ ex auditu concipitur; & quando *PP.* loquuntur de necessitate fidei, contraponunt eam cognitionibus comparatis ex ratione humana vel naturali per evidentiam, ideoque dicunt talem fidem procedere debere liberè ex pia affectione voluntatis, uti ostendit *Lugo n. 12.*, ergo intelligunt fidem strictè dictam. Denique licèt probabile sit, quod docet *Carden. d. 11. n. 73.*, nempe assensus firmos, qui post habitum actum fidei strictæ repetuntur, dici posse simpliciter fidei, quamvis aliquis non recorderetur motivi fidei, quia causantur à specie supernaturali relicta post actus, qui procedebant cum reflexione ad motivum fidei, tamen id non est certum, nisi intelligatur de fide virtuali, secundùm dicenda n. 25.

§. 11. Si fides virtualis sumatur secundùm primam explicationem n. 16. relatam, non est certum, quòd sufficiat ad justificationem aliosque actus supernaturales: est contra *Carden. d. 15. c. 4.* Probat, quia Scriptura, Conc., *PP.* & Auctores requirunt fidem, absolutè & simpliciter, imò eorum plerique expressè requirunt actum fidei vel fidem actualem, uti *Clerus Gallicanus, Suar. Turr. Lugo. Castrop. Esp. Rhod. Herinx. Platel. Stoz, Gormaz. Tabern. Juss.* relati n. 18. Item *Sporer & Fagn.* relati n. 21. Et idem est sensus reliquorum

C

tum

tum ibi tum numeris aliis relatorum, uti colligitur ex rationibus, quas addunt; non dicitur autem absolutè & simpliciter fides, multò minùs dicitur *actus fidei vel actualis fides*, sine addito, nisi re ipsa & in se fit fides, uti n. 23. dictum est, ergo. *Ratio* etiam à priori est, quia ideo requiritur fides, ut intellectum supernaturaliter illustret, ut certificet, ac proportionatè representet proponatque voluntati objecta, in quæ tendere debet per actus spei, doloris & aliarum virtutum supernaturalium, hæc autem certò haberi non possunt per quemcumque alium effectum à fide causatum, si non adsit actus fidei saltem tenuis & imperceptibilis, uti colligitur ex Auctoribus & Ratioibus n. 18. 19. 20. 21., ubique sub finem, additis, ergo.

25 §. 12. Certum est ad justificationem, spem, dolorem de peccatis aliosque actus supernaturalis sufficere fidem virtuales, secundum explanationem secundam n. 16. datam, si nempe sit actus in se fidei, licet tenuis & imperceptibilis: nam simpliciter & strictè est fides actualis, potestque præstare omnia, per se loquendo, quæ n. 24. diximus per fidem esse præstanda: Nec invenio Auctorem, qui dissentiat, licet enim *Dicast.* de pœn. d. 1. n. 231. ad justificationem requirat actum fidei formalem, & *Esp.* de pœn. q. 88. a. 2. actum spei formalem, ideo est, quia supponunt fidem & spem virtuales non esse re ipsa actuales, & sic dicunt idem, quod diximus n. 24. non negant autem sufficere virtuales illam, quam nos dicimus esse re ipsa in se fidei actum. vide dicta illo n. 16.

26 Q. 5. *Quænam* opponi soleant contra dicta q. præced. & quomodo solvantur. R. Præcipuè sunt seqq.
§. 1.